

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

1102

Врз основа на член 31 став 2 од Законот за Владата на Република Хрватска („Службен весник на РХ“, број 150/2011) и членовите 4 и 73 од Законот за надзорот на прометот на стоки за воени намени и невоени убојни средства („Службен весник на РХ“, број 80/2013), Владата на Република Хрватска на седница одржана на 8 мај 2014 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛИСТА НА СТОКИ ЗА ВОЕНИ НАМЕНИ, ОДБРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ И НЕВОЕНИ УБОЈНИ СРЕДСТВА

I.

Во Одлуката за донесување на листа на стоки за воена намена, одбранбени производи и невоени убојни средства („Службен весник на РХ“, број 101/2013), зад точката I. се додава точка I.a која гласи:

„I.a

Со оваа Одлука во правниот поредок на Република Хрватска се пренесуваат следните директиви:

1. Директива 2009/43/EЗ на Европскиот парламент и Советот од 6 мај 2009 за поедноставување на условите за пренесување на одбранбени производи во Заедницата (SL L 146, 10. 6. 2009.);
2. Директива на Комисијата 2012/47/EУ од 14 декември 2012 за измена на Директивата 2009/43/EЗ на Европскиот парламент и Советот за листата на одбранбени производи (SL L 31, 31. 1. 2013);
3. Директива на Комисијата 2014/18/EУ од 29 јануари 2014 за измена на Директивата 2009/43/EЗ на Европскиот парламент и Советот за листата на одбранбени производи (SL L 40/20, 11. 2. 2014).“

II.

Во точка II. Листата на одбранбени производи од Прилогот II. се заменува со нова Листа на одбранбени производи.

III.

Во точка III. зборовите: „Државна канцеларија за трговска политика“, се заменуваат со зборови: „Министерство за надворешни и европски работи“.

IV.

Оваа Одлука стапува на сила на осмиот ден од денот на објавување во „Службен весник на РХ“.

Класа:

022-03/14-04/147

Дел.број:

50301-05/18-14-2

Загреб, 8 мај 2014

Претседател
Зоран Милановиќ,
с.р.

ПРИЛОГ II.

ЛИСТА НА ОДБРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ

Напомена 1: Поимите во „наводници“ се дефинирани поими. Се однесуваат на „Дефиниции за поими наведени во листата“ приложена кон оваа листа.

Напомена 2: Во некои случаи хемикалиите се наведени со име и CAS број. Листата се однесува на хемикалии со иста структурална формула (вклучувајќи хидрати) без оглед на името или CAS бројот. CAS броевите се прикажани за полесно да се идентификува определена хемикалија без оглед на номенклатурата. CAS броевите не можат да се користат како единствено средство за идентификација бидејќи некои форми од наведените хемикалии имаат поинакви CAS броеви, а и смесите кои ја содржат наведената хемикалија можат исто така да имаат други CAS броеви.

ВЛ1 Оружје со мазна цевка со калибар помал од 20 милиметри, друго вооружување и автоматско оружје со калибар 12,7 милиметри (со калибар 0,50 инчи) или со помал и прибор како што следи и за нив посебно наменети компоненти:

Напомена: ВЛ1 се однесува на:

а. оружје посебно наменето за лансирање на проектили на далечини до 500 метри без експлозивно полнење или комуникациска поврзаност;

б. оружје посебно наменето за лансирање на проектили на далечини до 500 метри без експлозивно полнење или комуникациска поврзаност;

в. оружје кое испукува муниција со рабно палење и кое не е целосно автоматско.

а. пушки и комбинирано оружје, рачно огнено оружје, митралези, куси митралези и повеќецевно оружје;

Напомена: ВЛ1.а. не го вклучува следното:

а. пушки и комбинирано оружје произведено пред 1938 година;

б. репродукции на пушки и комбинирано оружје чии оригинали се произведени пред 1890 година;

в. рачно огнено оружје, повеќецевно оружје и митралези произведени пред 1890 година и нивни репродукции.

б. оружје со мазна цевка, како што следи:

- 1. оружје со мазна цевка посебно наменета за воена употреба;*
- 2. друго оружје со мазна цевка како што следи:*
  - а. целосно автоматско;*
  - б. полуавтоматско или со лизгачки механизам на полнење (пумперици);*

Напомена: МЛ1.б. не го вклучува следното:

- а. оружје со куса цевка произведено пред 1938 година;*
- б. репродукции на оружје со куса цевка чии оригинали се произведени пред 1890 година;*

- в. оружје со куса цевка кое се користи за лов или спорт. Тоа оружје не смее да биде посебно наменето за воена употреба ниту смее да биде автоматско;
- г. оружје со мазна цевка посебно изработено за:
  1. убивање на домашни животни;
  2. успивање на животни;
  3. сеизмички тестирања;
  4. испукување на индустриски проектили; или
  5. импровизирани експлозивни уреди (IED).

Важна напомена: За средствата за онеспособување да се види ВЛ4 и ставка 1А006 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

в. оружје кое користи муниција без чаура;

г. разделиви магацини за муниција, придушувачи на стрелба или модератори, посебни додатоци за монтирање на пушка, оптички нишани за оружје и придушувачи на блесок за оружје наведено во ВЛ1.а, ВЛ1.б или ВЛ1.в.

Напомена: ВЛ1.г. не се однесува на оптичките нишани за оружје без електронско процесирање на сликата и на нишани со четирикратно или помало зголемување, под услов да не се специјално изработени или модифицирани за воена употреба.

ВЛ2 Оружја со мазна цевка со калибар од најмалку 20 мм, други оружја или вооружување со калибар поголем од 12,7 мм (со калибар од 0,50 инчи), фрлачи и прибор како што следи и за нив посебно наменети компоненти:

а. оружје, хаубици, топови, минофрлачи, противоклопно оружје, лансери на ракети, воени фрлачи на пламен, пушки, безповлечно оружје, оружје со мазна цевка и за нив наменети направи за намалување на откривањето на позициите;

Напомена 1: ВЛ2.а вклучува вбризгувачи, мерни направи, магацини и други компоненти посебно наменети за употреба се течни погонски полнења за било кој дел од опремата наведен во ВЛ2.а.

Напомена 2: ВЛ2.а не се однесува на оружјето како што се:

- а. пушки, оружје со мазна цевка и комбинирано оружје произведено пред 1938 година;
- б. репродукции на пушки, оружје со мазна цевка и комбинирано оружје чии оригинали се произведени пред 1890 година;
- в. оружје, хаубици, топови и минофрлачи произведени пред 1890 година;
- г. оружје со куса цевка кое се користи за лов или спорт. Тоа оружје не смее да биде посебно наменето за воена употреба ниту смее да биде автоматско;
- д. оружје со мазна цевка посебно изработено за:
  1. убивање на домашните животни;
  2. успивање на животните;
  3. сеизмички тестирања;
  4. испукување на индустриски проектили; или
  5. импровизирани експлозивни уреди (IED);

Важна напомена: За средствата за онеспособување да се види ВЛ4 и ставка 1А006 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

ѓ. рачни лансери на проектили посебно изработени за исфрлување на проектили без експлозивно полнење или комуникациска поврзаност, на далечина од најмногу 500 м;

б. чадни, гасни и пиротехнички фрлачи или генератори посебно наменети или модифицирани за воена употреба;

Напомена: ВЛ2.б не се однесува на сигнални пиштоли.

в. нишани за оружје и носачи на нишани за оружје кои:

- 1. се посебно наменети за воена употреба; и*
- 2. се посебно наменети за оружје наведено во ВЛ2.а;*

г. постолја и разделиви магацини за муниција посебно изработени за оружјето наведено во ВЛ2.а.

ВЛ3 Муниција и запалки за муниција, како што следи и за нив посебно наменети компоненти:

а. муниција за оружјето наведено во ВЛ1, ВЛ2 или ВЛ12;

б. направи за подесување на запалките за муниција наведени во ВЛ3.а.

Напомена 1: ВЛ3 ги вклучува следните посебно наменети компоненти:

а. метални или пластични компоненти како што се наковални на каписли, кошулици на зрното, членови на реденици, водечки прстени и метални делови на муницијата;

б. безбедносни и оружени направи, запалки, сензори и иницијални направи;

в. енергетски полнења за еднократно испукување;

г. согорливи чаури за полнење;

д. касетна муниција, вклучувајќи бомби, мени и проектили за наведување врз целта.

Напомена 2: ВЛ3.а не се однесува на муниција чија чаура е затворена без проектилот (т.н. празна ѕвезда) како ни т.н. слепа муниција со дупната комора за барут.

Напомена 3: ВЛ3.а не се однесува на патрони посебно наменети за една од следните цели:

а. сигнализација;

б. бркање на птици; или

в. палење на фитили на нафтени бушотини.

ВЛ4 Бомби, торпеда, ракети, проектили, други експлозивни направи и полнења како и придружна опрема и прибор, како што следи, посебно наменети за воена употреба како и компоненти посебно наменети за наведеното:

Важна напомена 1: За опрема за наведување и навигација да се види ВЛ11.

Важна напомена 2: За системи за заштита на авиони од ракети (AMPS) да се види ВЛ4.в.ХР.

а. бомби, торпеда, гранати, чадни магацини, ракети, мини, ракети, длабински (противподморнички) полнења, полнења за уривање како и опрема за уништување, „пиротехнички“ направи, патрони и симулатори (на пр. опрема која симулира карактеристики на било кое од тие средства), посебно наменети за воена употреба;

Напомена: ВЛ4.а вклучува:

а. чадни гранати, запаливи бомби и експлозивни направи;

б. цевки за ракетни проектили и врвови на проектили на летала кои имаат можност за враќање во атмосферата.

б. опрема која:

- 1. е посебно наменета за воена употреба; и*
- 2. е посебно изработена за „активности“ кои се поврзани со следното:*

а. ставки кои подлежат на контрола според ВЛ4.а; или

б. на импровизираните експлозивни уреди (IED).

Техничка напомена:

За потребите на ВЛ4.б.2, „активности“ се однесуваат на ракување, испукување, положување, надзор, празнење, детонација, активирање, електрично напојување со еднократен работен ефект, заварување, попречување, отстранување, откривање, спречување или згрижување.

Напомена 1: ВЛ4.а вклучува:

а. мобилна опрема за претворање на гас во течна состојба која за еден ден може да произведе 1 000 кг или повеќе гас во течна состојба;

б. пловечки електрични проводен кабел за чистење на магнетни мини.

в. системи за заштита на авиони од ракети (AMPS).

Напомена: ВЛ4. не ги вклучува AMPS-овите кои имаат:

а. било кој од следните сензори за предупредување на присутност на ракети:

- 1. пасивни сензори со врвен одзив помеѓу 100 и 400 nm; или*
- 2. активни пулсирачки Доплерови сензори за предупредување на ракети;*

б. системи за создавање на противмерки;

в. факели за попречување на ракети земја-воздух кои имаат и видлива и инфрацрвена трага; и

г. кои се инсталирани на „цивилни воздухоплови“ и кај кои:

- 1. е AMPS во функција единствено на специфични „цивилни воздухоплови“ на кои е инсталиран посебен AMPS, и за кој е издаден еден од следните документи:*

а. цивилна потврда; или

б. соодветен документ кој го признава Меѓународната организација за цивилно воздухопловство (ICAO);

2. AMPS-овите користат заштита за спречување на неавторизиран пристап до „софтверот“; и

3. AMPS-овите вклучуваат активен механизам кој ја оневозможува функцијата на системот во случај на негово симнување од „цивилниот воздухоплов“, на кој е инсталиран.

ВЛ5 Контрола на стрелба и соодветна опрема за тревожење и предупредување, како и сродни системи, опрема за тестирање, усогласување и противмерки, како што следи, посебно наменета за воена употреба, и компоненти и прибор посебно наменети за горенаведеното:

а. нишани за оружје, компјутери за бомбардирање, системи за насочување на оружје и системи за управување со стрелба;

б. системи за определување на положбата на целта, означување, определување на далечината до целта, набљудување или следење, опрема за детекција, собирање на податоци, препознавање или идентификација; како и опрема за вградување на сензори;

в. опрема за противелектронско делување наменета за средствата наведени во ВЛ5.а или ВЛ5.б;

Напомена: За потребите на ВЛ5.в., опремата за противелектронско делување вклучува и опрема за откривање.

г. опрема за тестирање на теренот или усогласување, посебно наменета за средства наведени во ВЛ5.а, ВЛ5.б или ВЛ5.в.

ВЛ6 Копнени возила и компоненти, како што следи:

Важна напомена: За опремата за наведување и навигација, да се види ВЛ11.

а. копнени возила и нивните компоненти, посебно изработени или модифицирани за воена употреба;

За потребите на ВЛ6.а терминот копнени возила вклучува и приколки.

б. други копнени возила и компоненти, како што следи:

1. возила кои:

а. се произведени или опремени со материјали или компоненти кои даваат балистичка заштита со ниво III (во согласност со нормата NIJ 0108.01 од септември 1985 година или со споредбена национална норма) или поголемо ниво;

б. имаат трансмисија која овозможува истовремен погон на предни и задни тркала вклучувајќи возила кои поради поголема носивост имаат дополнителни тркала без оглед на тоа дали се со погон или не;

- в. имаат бруто маса на возило (GVWR) поголема од 4.500 кг; и
- г. се изработени или модифицирани за возење надвор од патиштата;

2. компоненти кои:

- а. се посебно наменети за возила наведени во ВЛ6.б.1; и
- б. даваат балистичка заштита со ниво III (во согласност со нормата NIJ 0108.01 од септември 1985 година или со споредбена национална норма) или поголемо ниво;

Важна напомена: Да се види и ВЛ13.а.

Напомена 1: ВЛ6.а вклучува:

- а. тенкови и други воени вооружени возила и воени возила кои се опремени со носачи за вооружување или опрема за поставување на мини или лансирање на проектили наведени во ВЛ4;
- б. оклопни возила;
- в. амфибиски возила и возила за преминување на длабоки водени површини;
- г. возила за извлекување и возила за влечење или превоз на муниција или системи на оружје како и со тоа поврзаната опрема за ракување со товарот.

Напомена 2: Модификација на копнено возило за воена употреба наведено во ВЛ6.а подразбира структурална, електрична или механичка промена која ја вклучува најмалку едната компонента посебно наменета за воена употреба. Тие компоненти вклучуваат:

- а. обвивка на гуми полнети со воздух која е посебно наменета за давање на заштита од куришуми и за возење и кога тие се празни;
- б. оклопна заштита на виталните делови (на пр. резервоари за гориво или кабините на возила);
- в. посебни засилувачи или носачи на оружје;
- г. светла за ноќно возење.

Напомена 3: ВЛ6 не се однесува на цивилни возила изработени или модифицирани за превоз на пари или вредности.

Напомена 4: ВЛ6 не се однесува на возилата кои:

- а. се произведени пред 1946 година;
- б. не вклучуваат стоки наведени во Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ произведена по 1945 година освен репродукција на оригиналните компоненти или приборот за возилото; и
- в. не вклучуваат оружја наведени во ВЛ1, ВЛ2 или ВЛ4, освен ако се неупотребливи и

ако со нив не е можно да се испукуваат проектили.

ВЛ7 Хемиски и биолошки токсични агенси, „агенси за контрола на немирите“, радиоактивни материјали, со тоа поврзана опрема, компоненти и материјали како што следи:

а. биолошки агенси и радиоактивни материјали „прилагодени за употреба во војна“ за уништување на луѓето и животните, опремата, посевите или животната средина;

б. агенси за хемиско војување вклучувајќи:

1. нервни агенси за хемиско војување:

а. О-алкил (еднаков или помал од С 10 вклучувајќи циклоалкил), алкил (метил, етил, n-пропил или изопропил) – фосфонофлуоридати, како што се:

сарин (GB): О-изопропил метилфосфонофлуоридат (CAS 107-44-8); и

соман (GB): О-пинаколил метилфосфонофлуоридат (CAS 96-64-0);

б. О-алкил (еднаков или помал од С 10, вклучувајќи циклоалкил) N, N-диалкил (метил, етил, N-пропил или изопропил) фосфороамидоцијанидати, како што е:

габун (GA): О-етил N, N-диметилфосфороамидоцијанидат (CAS 77-81-6);

в. О-алкил (Н или еднаков или помал од С 10 вклучувајќи циклоалкил) S-2-диалкил (метил, етил, n-пропил или изопропил)-аминоетил алкил (метил, етил, N-пропил или изопропил) фосфонотиолати и соодветни алкалирани и протонирани соли, како што е:

VX: О-етил S-2-диизопропиламиноетил метил фосфонотиолат (CAS 50782-69-9);

2. кожни агенси за хемиско војување:

а. сулфурни отрови како што се:

1. 2-хлороетилхлорометилсулфид (CAS 2625-76-5);

2. бис (2-хлороетил) сулфид (CAS 05-60-2);

3. бис (2-хлороетилтио) метан (CAS 63869-13-6);

4. 1,2- бис (2-хлороетилтио) етан (CAS 3563-36-8);

5. 1,3-бис (2-хлороетилтио) n-пропан (CAS 63905-10-2);

6. 1,4-бис (2-хлороетилтио) n-бутан (CAS 142868-93-7);

7. 1,5-бис (2-хлороетилтио) n-пентан (CAS 142868-94-8);

8. бис (2-хлороетилтиометил) етер (CAS 63918-90-1);

9. бис (2-хлороетилтиоетил) етер (CAS 63918-89-8);

б. луизити, како што се:

1. 2-хлоровинилдихлороарсин (CAS 541-25-3);
2. трис (2-хлоровинил) арсин (CAS 40334-70-1);
3. бис (2-хлоровинил) хлороарсин (CAS 40334-69-8);

в. нитрогенски отрови како што се:

1. HN1: бис (2-хлороетил) етиламин (CAS 538-07-8);
2. HN2: бис (2-хлороетил) метиламин (CAS 51-75-2);
3. HN3: трис (2-хлороетил) амин (CAS 555-77-1);

3. агенси за онеспособување во хемиското војување, како што е:

а. 3-квинцилидинил бензилат (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. дефолианти наменети за хемиско војување, како што е:

а. бутил 2-хлоро-4-флуорофеноксиацетат (LNF);

б. 2,4,5-трихлорофеноксиоцтена киселина (CAS 93-76-5) измешана со 2,4-дихлорофеноксиоцтена киселина (CAS 94-75-7) (портокалов агенс (CAS 39277-47-9)); HR 11.2.2014.

в. бинарни прекурзори и клучни прекурзори наменети за хемиско војување како што следи:

1. алкил (метил, етил, n-пропил или изопропил) фосфонил дифлуориди, како што е:

DF: метил фосфонилдифлуорид (CAS 676-99-3);

2. O-алкил (H или еднаков или помал од C 10 вклучувајќи циклоалкил) O-2-диалкил (метил, етил, n-пропил или изопропил) аминокетил алкил (метил, етил, n-пропил или изопропил) фосфонити и соодветни алкилирани и протонирани соли, како што е:

QL: O-етил-2-ди-изопропиламиноетил метилфосфонит (CAS 57856-11-8);

3. хлоросарин: O-изопропил метилфосфонохлоридат (CAS 1445-76-7);

4. хлоросоман: O-пинаколил метилфосфонохлоридат (CAS 7040-57-5);

г. „агенси за сузбивање на нереди“, активни составни хемикалии и нивни комбинации вклучувајќи:

1. α-бромобензенацетонитрил, (бромобензил цијанид) (CA) (CAS 5798-79-8);

2. [(2-хлорофенил) метилен] пропанединитрил, (o-хлоробенилиденемалононитрил (o-хлоробензалмалононитрил) (CS) (CAS 2698-41-1);

3. 2-хлоро-1-фенилетанон, фенилацил хлоридон (ω-хлороацетонофенон) (CN) (CAS 532-27-4);

4. дибенз-(b, f)-1,4-оксазефин (CR) (CAS 257-07-8);
5. 10-хлоро-5,10-дихидрофенарсазин, (фенарсазин хлорид), (адамсит), (DM) (CAS 578-94-9);
6. N-нонаноилморфолином, (MPA) (CSA 5299-64-9);

Напомена 1: ВЛ7.г. не се однесува на солзавци или „агенси за сузбивање на нереди“ кои поединечно се пакувани за цели на лична самоодбрана.

Напомена 2: ВЛ7.г. не се однесува на активни хемикалии и нивни комбинации идентификувани и пакувани за производство на храна или за медицински цели.

д. опрема посебно изработена или модифицирана за воена употреба, посебно изработена или модифицирана за распрснување на било што од подолу наведеното, и за нејзе посебно наменетите компоненти:

1. материјали или агенси наведени во ВЛ7.а, ВЛ7.б или ВЛ7.г; или
2. агенси за хемиско војување направени од прекурзорите наведени во ВЛ7.в:

ѓ. опрема за заштита и деконтаминација, посебно изработена или модифицирана за воена употреба, компоненти и хемиски смеси како што следи:

1. опрема посебно изработена или модифицирана за одбрана од материјалите наведени во ВЛ7.а, ВЛ7.б или ВЛ7.г и за нејзе посебно наменети компоненти;

2. опрема посебно изработена или модифицирана за деконтаминација на објектите контаминирани со материјали наведени во ВЛ7.а или ВЛ7.б и за нејзе посебно наменети компоненти;

3. хемиски смеси посебно развиени или формулирани за деконтаминација на објектите контаминирани со материјалите наведени во ВЛ7.а или ВЛ7.б;

Напомена: ВЛ7.ф1 вклучува:

а. разладни единици посебно изработени или модифицирани за нуклеарно, биолошко или хемиско филтрирање;

б. заштитна облека.

Важна напомена: За цивилни заштитни маски, заштитна и деконтаминирачка опрема да се види и 1A004 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

е. опрема, посебно изработена или модифицирана за воена употреба, изработена или модифицирана за пронаоѓање или идентификација на материјалите наведени во ВЛ7.а, ВЛ7.б или ВЛ7.г, и за нејзе посебно наменети компоненти;

Напомена: ВЛ7.е не се однесува на дозиметри за лична дозиметрија.

Важна напомена: Да се види и 1A004 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

ж. „биополимери“ посебно изработени или преработени за откривање или идентификација на агенси за хемиско војување наведени во ВЛ7.б и култура на посебните клетки кои се користат

за нивно производство;

з. „биокатализатори“ за деконтаминација или разградба на агенсите за хемиско војување и нивните биолошки системи како што следи:

1. „биокатализатори“ посебно изработени за деконтаминација или распаѓање на агенсите за хемиско војување кои подлежат на контролата според ВЛ7.б кои се резултат на насочена лабораториска селекција или генетска манипулација со биолошките системи;

2. биолошки системи кои содржат генетски информации кои се специфични за производство на „биокатализатори“ наведени во ВЛ7.з.1 како што следи:

а. „експресиони вектори“;

б. вируси;

в. култури на клетки.

Напомена 1.: ВЛ7.б или ВЛ7.д не се однесува на следното:

а. цијаноген хлорид (CAS 506-77-4). Да се види 1C450.а.5 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена;

б. цијановодородна киселина (CAS 74-90-8);

в. хлор (CAS 7782-50-5);

г. карбонил хлорид (фосген) (CAS 75-44-5). Да се види 1C450.а.4 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена;

д. дифосген (трихлорометил-хлороформат) (CAS 503-38-8);

ѓ. не се употребува од 2004 година;

е. ксилит бромид, орто: (CAS 89-92-9), мета: (CAS 620-13-3), пара: (CAS 104-81-4);

ж. бензил бромид (CAS 100-39-0);

з. бензил јодид (CAS 620-05-3);

с. бромо ацетон (CAS 598-31-2);

и. цијаноген бромид (CAS 506-68-3-);

ј. бромо метилетилкетон (CAS 816-40-0);

к. хлоро ацетон (CAS 78-95-5);

л. етил јодоацетат (CAS 623-48-3);

м. јодо ацетон (CAS 3019-04-3);

н. хлоропикрин (CAS 76-06-2). Да се види 1C450.а.7 на Листата на стоки на ЕУ со двојна

намена.

Напомена 2: Културите на клетки и биолошките системи наведени во ВЛ7.ж, ВЛ7. и 2. се исклучителни и тие ставки не се однесуваат на клетките или биолошките системи за цивилни цели, како што се земјоделство, фармација, медицина, ветеринарство, животна средина, згрижување на отпад или индустрија на храна.

ВЛ8 „Енергетски материјали“ и соодветни материји, како што следи:

Важна напомена 1: Да се види и 1C011 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

Важна напомена 2: За полнењата и уредите да се види ВЛ4 и 1A008 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

Технички напомени

1. За потребите на ВЛ8 поимот смеса се однесува на состав на најмалку две материји во која барем едната материја подлежи на контрола според точките од ВЛ8.

2. Секоја супстанца наведена во потточките од ВЛ8 се контролира според оваа листа дури и кога се користи за некои други примени од оние наведените (на пр. TAGN главно се користи како експлозив, но може да се користи и како гориво или оксидатор).

а. „експлозивни“, како што следи и нивните смеси:

1. ADNBF (аминодинитробензофуросан или 7-амино-4,6-динитробензофуразан-1-оксид) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (цис-бис (5-нитротетразолат) тетра амин-кобалт (III) перхлорат) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (диамино динитробензофуросан или 5,7-диамино-4,6-динитробензофуразан-1-оксид) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW или хексанитро хексаазаизовурцитан) (CAS 135285-90-4); клатрати од CL-20 (за негови „прекурзори“ да се види и ВЛ8.е.3 и е.4);

5. CP (2-(5-цијанотетразолат) пента амин-кобалт (III) перхлорат) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-диамино-2,2-динитроетилен, FOX7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (диаминотринитробензен) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-динитродифуразанопиперазин);

9. DDPO (2,6-диамино-3,5-динитропиразин-1-оксид, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3'-диамино-2,2', 4,4', 6,6'-хексанитробифенил или дипикрамид) (CAS 17215-44-0);

11. DNGU (DINGU или динитрогликолурил) (CAS 55510-04-8);

12. фуразани, како што следи:

а. DAAOF (диаминоазоксифуразан);

- б. DAAzF (диаминоазофуразан) (CAS 78644-90-3);
13. HMX и деривати (да се види исто така ВЛ8.е.5 за негови „суровини за изработка“), како што следи:
- а. HMX (Циклотетраметиленететранитрамин, октахидро-1,3,5, 7-тетранитро-1,3,5,7-тетразин, 1,3,5,7-тетранитро-1,3,5,7-тетразациклооктан, октоген) (CAS 2691-41-0);
- б. дифлуороаминирани аналози на HMX;
- в. К-55 (2,4,6,8-тетранитро-2,4,6,8-тетразабицикло [3,3,0]-октанон-3,тетранитросемигликоурил или кето-бициклик HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (хексанитроадамантан) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (хексанитростилбен) (CAS 20062-22-0);
16. имидазоли, како што следи:
- а. BNNII (октахидро-2,5-бис(нитроимино)имидазо[4,5-д]имидазол);
- б. DNI (2,4-динитроимидазол) (CAS 5213-49-0);
- в. FDIA (1-флуоро-2,4-динитроимидазол);
- г. NTDNIA (N-(2-нитротриазол)-2,4-динитроимидазол);
- д. PTIA (1-пикрил-2,4,5-тринитроимидазол);
17. NTNMH (1-(2-нитротриазол)-2-динитрометилен хидразин);
18. NTO (ONTA или 3-нитро-1,2,4-триазол-5-еден) (CAS 932-64-9);
19. полинитрокубани со повеќе од четири нитро групи;
20. PYX (2,6-бис(пикриламино)-3,5-динитропиридин) (CAS 38082-89-2);
21. RDX и дериватите, како што следи:
- а. RDX (циклотриметиленетринитрамин, циклонит, Т4, хексахидро-1,3,5-тринитро-1,3,5-триазин, 1,3,5-тринитро-1,3,5-триаза-циклохексан, хексоген) (CAS 121-82-4);
- б. кето-RDX (К-6 или 2,4,6-тринитро-2,4,6-триазациклохексанон) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (триаминогуанидиненитрат) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (триаминотринитробензен) (CAS 3058-38-6) (за неговите „суровини за изработка“ да се види и ВЛ8.е.7);
24. TEDDZ (3,3,7,7-тетрабис(дифлуорамин) октахидро-1,5-динитро-1,5-диацозин);
25. тетразоли, како што следи:

- а. NTAT (нитротриазол аминотетразол);
  - б. NTNT (1-N-(2-нитротриазол)-4-нитротетразол);
26. тетрил (тринитрофенилметилнитрамин) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-тетранитро-1,4,5,8-тетраазадекалин) (CAS 135877-16-6) (за неговите „суровини за изработка“ да се види и ВЛ8.е.6);
28. TNAZ (1,3,3-тринитроазетидин) (CAS 97645-24-4) (за неговите „прекурзори“ да се види и ВЛ8.е.2);
29. TNGU (SORGUYL или тетранитрогликолурил) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-тетранитро-пиридазино[4,5-d]пиридазин) (CAS 229176-04-9);
31. триазини, како што следи:
- а. DNAM (2-окси-4,6-динитроамино-s-триазин) (CAS 19899-80-0);
  - б. NNHT (2-нитроимино-5-нитро-хексахидро-1,3-5-триазин) (CAS 130400-13-4);
1. триазоли, како што следи:
- а. 5-ацидо-2-нитротриазол;
  - б. ADHTDN (4-амино-3,5-дихидрацино-1,2,4-триазолдинитрамид) (CAS 1614-08-0);
  - в. ADNT (1-амино-3,5-динитро-1,2,4-триазол);
  - г. BDNTA ([бис-динитротриазол]амин);
  - д. DBT (3,3'-динитро-5,5-би-1,2,4-триазол) (CAS 30003-46-4);
  - ѓ. DNBT (динитробистриазол) (CAS 70890-46-9);
  - е. не се употребува од 2010 година;
  - ж. NTDNT (1-N-(2-нитротриазол) 3,5-динитротриазол);
  - з. PDNT (1-пикрил-3,5-динитротриазол);
  - с. TACOT (тетранитробензотриазолобензотриазол) (CAS 25243-36-1);
33. експлозивни кои не се наведени во ВЛ8.а. и кои имаат:
- а. брзина на детонација поголема од 8 700 m/s на максимална густина; или
  - б. притисок на детонацијата поголем од 34 GPa (340 kbar);

34. органски експлозивни кои не се наведени во ВЛ8.а. и кои:

а. достигнуваат притисок на детонацијата од најмалку 25 GPa (250 kbar); и

б. остануваат најмалку 5 минути стабилни на температура од најмалку 523 K (250 °C);

в. „погонски горива“, како што следи

1. секое цврсто „погонско гориво“ со класа 1.1 од Обединетите нации (ОН) со теоретски специфичен импулс (во стандардните услови) поголем од 250 секунди за неметализирани, или поголем од 270 секунди за алуминизирани состави;

2. секое круто „погонско гориво“ со класа 1.3 на ОН со теоретски специфичен импулс (во стандардни услови) поголем од 230 секунди за нехалогенизирани, 250 секунди за неметализирани состави и повеќе од 266 секунди за метални состави;

3. „погонски горива“ кои имаат вредност на константна сила поголема од 1 200 kJ/kg;

4. „погонски горива“ кои можат да поднесат стабилна линеарна брзина на горење поголема од 38 mm/s во стандардни услови (измерено во форма на инхибиран примерок во крафордската бомба) 6,89 MPa (68,9 bar) на притисок и 294 K (21 °C);

5. со еластомер модифицирани валани двобазни „погонски горива“ (EMCDB) чија деформација при најголемо напрегање е поголема од 5% на 233 K (-40 °C);

6. секое „погонско гориво“ кое ги содржи супстанците наведени во ВЛ8.а.;

7. „погонски горива“ кои не се наведени на друго место во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ, а посебно се наменети за воена употреба;

в. „пиротехника“, горива и супстанции во врска со тоа, како што следи, како и нивните смеси:

1. авионски горива посебно формулирани за воени цели;

Напомена: Авионските горива наведени во ВЛ8.в.1. се готови производи, а не нивни состојки.

2. алан (алуминиум хидрид) (CAS 7784-21-6);

3. карборани; декаборан (CAS 17702-41-9); пентаборани (CAS 19624-22-7 и 18433-84-6) и нивните деривати;

4. хидразин и дериватите, како што следи (за оксидирање на хидразински деривати да се види и ВЛ8.г.8. и d.9.):

а. хидразин (CAS 302-01-2) со концентрација од најмалку 70%;

б. монометил хидразин (CAS 60-34-4);

в. симетричен диметил хидразин (CAS 540-73-8);

г. несиметричен диметил хидразин (CAS 57-14-7);

Напомена: ВЛ8.в.4.а. не се однесува на хидразински „смеси“ кои се посебно формулирани за заштита од корозија.

5. метални горива во форма на честички без оглед на тоа дали се тие сферични, атомизирани, сфероидни, плочести или мелени, произведени од материји со најмалку чистотија од 99%:

а. метали и нивните смеси, како што следи:

1. берилиум (CAS 7440-41-7) со големина на честички помалку од 60 μm ;

2. железен прав (CAS 7439-89-6) со големина на честички од најмногу 3 μm произведен со редукција на железниот оксид со водород;

б. смеси кои содржат било што од следното:

1. циркониум (CAS 7440-67-7), магнезиум (CAS 7439-95-4) или нивните легури на честички со големина помала од 60 μm ; или

2. бор (CAS 7440-42-8) или боровиот карбид (CAS 12069-32-8) горива со чистотија од најмалку 85% како и со големина на честички помала од 60 μm ;

Напомена 1: ВЛ8.в.5. се однесува на експлозиви и горива кои содржат метали или легури содржани во алуминиум, магнезиум, циркониум или берилиум.

Напомена 2: ВЛ8.в.5.б. се однесува само на метални горива во форма на честички, кога се мешани со други супстанции да создаваат мешавина подготвена за воени намени, како што се системи за течни или густы горива, цврсти погонски горива или пиротехнички мешавини.

Напомена 3: ВЛ8.в.5.б.2. не се однесува на бор и боровиот карбид збогатен со бор-10 (најмалку 20% од вкупната содржина на бор-10).

6. воените материјали кои содржат згуснувачи за јаглеродородни горива посебно формулирани за употреба во фрлачи на пламен или запалива муниција како што се метални стеарати или палмати (на пр. октал (CAS 637-12-7)) и згуснувачите M1, M2 и M3;

7. перхлорати, хлорати и хромати споени со метал во прав или други компоненти на високоенергетско гориво;

8. сферичен алуминиумски прав (CAS 7429-90-5) со големина на честички од најмногу 60 μm , произведен од материјал кој содржи најмалку 99% алуминиум;

9. титаниум субхидрид (TiH_n) со стехиометриски еквивалент $n = 0,65-1,68$;

г. оксидатори и нивните мешавини, како што следи:

1. ADN (амониум динитрамид или SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (амониум перхлорат) (CAS 7790-98-9);
3. смеси составени од флуор и една од следните состојки:
  - а. останати халогени;
  - б. кислород; или
  - в. азот;

Напомена 1: ВЛ8.г.3. не се однесува на хлор трифлуорид (CAS 7790-91-2).

Напомена 2: ВЛ8.г.3. не се однесува на нитроген трифлуорид (CAS 7783-54-2) во гасна состојба.

4. DNAD (1,3-динитро-1,3-диазетидин) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (хидроксиламониум нитрат) (CAS 13465-08-2);
6. NAP (хидроксиламониум перхлорат) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (хидразиниум нитроформат) (CAS 20773-28-8);
8. хидразин нитрат (CAS 37836-27-4);
9. хидразин перхлорат (CAS 27978-54-7);
10. течни оксидатори кои се составени од инхибирана чадна азотна киселина (IRFNA) (CAS 8007-58-7) или ја содржат;

Напомена: ВЛ8.г.10. не се однесува на неинхибирана запалива азотна киселина.

д. сврзувачи, пластификатори, мономери, полимери, како што следи:

1. AMMO (ацидометилметилоксетан и неговите полимери) (CAS 90683-29-7) (за неговите „суровини за изработка“ да се види и ВЛ8.е.1.);
2. BAMO (бисацидометилоксетан и неговите полимери) (CAS 17607-20-4) (за неговите „суровини за изработка“ да се види и ВЛ8.е.1.);
3. BDNPA (бис (2,2-динитропропил)ацетал) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (бис (2,2-динитропропил)формал) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (бутанетриолтринитрат) (CAS 6659-60-5) (за неговите „суровини за изработка“ да се види и ВЛ8.е.8.);

6. енергетски мономери, пластификатори или полимери посебно формулирани за воена употреба, кои содржат било што од следното:

а. азотни групи;

б. ацидо групи;

в. нитратни групи;

г. нитразни групи; или

д. дифлуороамино групи;

7. FАMAO (3-дифлуороаминометил-3-ацидометил оксетан) и неговите полимери;

8. FEFO (бис-(2-флуоро-2,2-динитроетил)формал) (CAS 17003-79-1);

9. FPF-1 (поли-2,2,3,3,4,4-хексафлуоропентан-1,5-диол формал) (CAS 376-90-9);

10. FPF-3 (поли-2,4,4,5,5,6,6-хептафлуоро-2-три-флуорометил-3-оксахептан-1,7-диол формал);

11. GAP (глицидилацид полимер) (CAS 143178-24-9) и неговите деривати;

12. НТРВ (полибутадиен со хидроксил завршетоци) со најмала функционалност на хидроксил од 2,2 и помала или еднаква на 2,4, со хидроксилна вредност помала од 0,77 meq/g и со вискозитет на 30 °C помал од 47 poise (CAS 69102-90-5);

13. поли(епихлорохидрин) со функционални алкохолни групи со молекуларни маси помали од 10 000, и тоа:

а. поли(епихлорохидриндиол);

б. поли(епихлорохидриндиол);

14. NENAs (нитратоетилнитрамин споеви) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 и 85954-06-9);

15. PGN (Poli-GLYN, полиглицидилинитрат или поли(нитратометилоксиран) (CAS 27814-48-8);

16. поли-NIMMO (поли нитратометилметилоксетан) или поли-NMMO (поли[3-нитратометил-3-метилоксетан]) (CAS 84051-81-0);

17. полинитроортокарбонати;

18. TVOPA (1,2,3-трис[1,2-бис(дифлуороамино)етокси] пропан или трис винокси пропан адукт) (CAS 53159-39-0);

ѓ. „адитиви“ како што следи:

1. базичен бакарен салицитал (CAS 62320-94-9);
2. ВНЕГА (бис-(2-хидроксиетил)гликоламид) (CAS 17409-41-5);
3. ВНО (бутадиененитрилеоксид);
4. деривати на фeroцен, како што следи:
  - а. бутацен (CAS 125856-62-4);
  - б. катоцен (2,2-бис-етилфероценил пропан) (CAS 37206-42-1);
  - в. фeroцен на карбоксилната киселина вклучувајќи:
фероцен карбоксилна киселина (CAS 1271-42-7),
1,1'-фероцен дикарбоксилна киселина (CAS 1293-87-4);
  - г. n-бутил-фероцен (CAS 31904-29-7);
  - д. останати слични деривати на адуктираниот полимер фeroцен;
5. оловен бета-ресорцилат (CAS 20936-32-7);
6. оловен цитрат (CAS 14450-60-3);
7. оловно-бакарни хелати на бета-ресорцилатот или салицитатот (CAS 68411-07-4);
8. оловен малеат (CAS 19136-34-6);
9. оловен салицитат (CAS 15748-73-9);
10. оловен станат (CAS 12036-31-6);
11. MAPO (трис-1-(2-метил)азиридирил фосфин оксид) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (бис(2-метил азиридирил) 2-(2-хидроксипропанокси) пропиламино фосфин оксид); и останатите MAPO деривати;
12. метил BAPO (бис(2-метил азиридирил) метиламино фосфин оксид) (CAS 85068-72-0);
13. N-метил-p-нитроанилин (CAS 100-15-2);
14. 3-нитраза-1,5-пентан диисоцијанат (CAS 7406-61-9);
15. агенци на орoано-металните споеви, како што следи:
  - а. неопентил[диалил]окси, три[диокил]фосфат-титанат (CAS 103850-22-2); исто така познат како титаниум IV, 2,2[бис 2-пропанолат-метил, бутанолато, трис (диокил) фосфат]

(CAS 110438-25-0); или LICA 12 (CAS 103850-22-2);

б. титаниум IV, [(2-пропенолат-1) метил, n-пропанолатметил] бутанолат-1, трис[диоктил] пирофосфат или KR3538;

в. титаниум IV, [(2-пропенолат-1) метил, n-пропанолатметил] бутанолат-1, трис(диоктил)фосфат;

16. полицијанодифлуороаминоетиленоксид;

17. полифункционални ациридин амиди со изофталична, тримесична (BITA или бутилен имин тримесамид) изокаинурична или триметиладипична структура и 2-метил или 2-етил група на азиридин прстенот;

18. пропиленимин (2-метилациридин) (CAS 75-55-8);

19. суперфин железен оксид (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) со специфична површина поголема од 250 m^2/g и со просечна големина на честички од најмногу 3,0 nm;

20. TEPAN (тетраетиленпентааминеакрилонитрил) (CAS 68412-45-3); цијаноетилизирани полиамини и нивните соли;

21. TEPANOL (тетраетиленпентааминеакрилонитрилеглицидол) (CAS 68412-46-4); цијаноетилизирани полиамини слични со глицидол и нивните соли;

22. TPB (трифенил бизмут) (CAS 603-33-8);

е. „прекурзори“, како што следи:

Важна напомена: Во ВЛ8.е. референците се однесуваат на „Енергетски материји“ кои подлежат на контрола, а кои се произведуваат од овие супстанции.

1. BSMO (бисхлорометилоксетан) (CAS 142173-26-0) (да се види и ВЛ8.д.1. и е.2.);

2. динитроацетидин-т-бутил сол (CAS 125735-38-8) (да се види исто така ВЛ8.а.28.);

3. HBIW (хексабензилхексаазаизовурцитан) (CAS 124782-15-6) (да се види и ВЛ8.а.4.);

4. TAIW (тетраацетилдобензилхексаазаизовурцитан) (да се види и ВЛ8.а.4.); (CAS 182763-60-6);

5. TAT (1,3,5,7 тетраацетил-1,3,5,7-тетрааза цикло-октан) (CAS 41378-98-7) (да се види и ВЛ8.а.13.);

6. 1,4,5,8-тетраазадекалин (CAS 5409-42-7) (да се види и ВЛ8.а.27.);

7. 1,3,5-трихлоробензен (CAS 108-70-3) (да се види и ВЛ8.а.23.);

8. 1,2,4-трихидоксибутан (1,2,4-бутанетриол) (CAS 3068-00-6) (да се види и ВЛ8.д.5.).

Напомена 1: ВЛ8 не се однесува на следните супстанции, освен ако се споени или измешани со „енергетски материји“ спомнати во ВЛ8.а. или со металите во прав под ВЛ8.в.:

- а. амониум пикрат (CAS 131-74-8);
  - б. црн прав;
  - в. хексанитродифениламин (CAS 131-73-7);
  - г. дифлуороамин (CAS 10405-27-3);
  - д. азотен скроб (CAS 9056-38-6);
  - ѓ. калиум нитрат (CAS 7757-79-1);
  - е. тетранитронафтален;
  - ж. тринитроанисол;
  - з. тринитронафтален;
  - с. тринитроксилен;
  - и. N-пиролидинон; 1-метил-2-пиролидинон (CAS 872-50-4);
1. диоктилмалеат (CAS 142-16-5);
- ј. етилхексилакрилат (CAS 103-11-7);
  - к. триетилалуминиум (TEA)(CAS 97-93-8), триметилалуминиум (TMA) (CAS 75-24-1) и други пирофорични метални алкили и арили на литиум, натриум, магнезиум, цинк или бор;
  - л. нитроцелулоза (CAS 9004-70-0);
  - м. нитроглицерин (или глицеролтринитрат, тринитроглицерин) (NG) (CAS 55-63-0);
  - н. 2,4,6-тринитротолуен (TNT) (CAS 118-96-7);
  - њ. етилендиаминдинитрат (EDDN) (CAS 20829-66-7);
  - о. пентаеритритолтетранитрат (PETN) (CAS 78-11-5);
  - п. оловен ацид (CAS 13424-46-9), нормален оловен стифнат (CAS 15245-44-0) и основен оловен стифнат (CAS 12403-82-6) и иницијални експлозиви или иницијални смеси кои ги задржуваат ацидите или споевите на ацидите;
  - р. триетиленеглицолдинитриат (TEGDN) (CAS 111-22-8);
  - с. 2,4,6-тринитроресорцинол (стифнична киселина) (CAS 82-71-3);

т. диетилдифенил уреа (CAS 85-98-3); диметилдифенил уреа (CAS 611-92-7); метилетилдифенил уреа [централити];

ќ. N,N-дифенилуреа (несиметрична дифенилуреа) (CAS 603-54-3);

у. нетил-N,N-дифенилуреа (метилна несиметрична дифенилуреа) (CAS 13114-72-2);

ф. етил-N,N-дифенилуреа (етилна несиметрична дифенилуреа) (CAS 64544-71-4);

аа. 2-нитродифениламин (2-NDPA) (CAS 119-75-5);

бб. 4-нитродифениламин (4-NDPA) (CAS 836-30-6);

вв. 2,2-динитропропанол (CAS 918-52-5);

гг. нитрогуанидин (CAS 556-88-7) (да се види 1C011.d. на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена).

Напомена 2: ВЛ8 не вклучува амониум перхлорат (ВЛ8.г.2.) и NTO (ВЛ8а.18.) посебно обликувани и подготвени за уреди кои создаваат гасови за цивилна употреба и:

а. кои се споени или помешани со неактивни дуромерни сврзувачи или пластификатори;

б. најмногу 80 % од масата на активната материја е амониум перхлорат (ВЛ8.d.2.);

в. содржат најмногу 4 g NTO (ВЛ8.а.18.); и

г. поединечна маса им е помала од 250 g.

ВЛ9 Воени пловила (површински или подводни), специјална морнаричка опрема, прибор, компоненти и други површински пловила, како што следи:

Важна напомена: За опремата за наведување и навигација да се види ВЛ11.

а. пловила и компоненти:

1. пловила (површински или подводни) посебно изработени или модифицирани за воена намена, без оглед на моменталната состојба на поправката или исправноста и без оглед на тоа да ли содржат оружени системи или оклоп како и труп или делови од трупот на таквите пловила, и нивните компоненти посебно изработени за воена намена;

2. површински пловила, освен оние наведени во ВЛ9.а.1., на кои нешто од следното им е прицврстено или интегрирано во пловилото:

а. автоматско оружје наведено во ВЛ1, со калибар од најмалку 12,7 мм, или оружје наведено во ВЛ2, ВЛ4, ВЛ12, или ВЛ19, или „додатоци“ или цврсти точки на таквите оружја;

Техничка напомена

„Додатоци“ се однесуваат на додатоци на оружјето или структурно засилување заради

поставување на оружје.

б. системи за управување со стрелба наведени во ВЛ5;

в. кои имаат:

1. „хемиска, биолошка, радиолошка или нуклеарна (KBRN) заштита“; и
2. „систем на оросување или испирање“ наменет за деконтаминација; или

Технички напомени

1. „KBRN заштита“ е самостоен внатрешен простор со карактеристики како што се обезбедување на надпритисок, изолација на вентилациски системи, ограничени вентилациски отвори со KBRN филтрите и ограничен број на точки за пристап на персоналот кој ги вклучува воздушните комори.

2. „Систем на оросување или испирање“ е систем на распрснување на морска вода, кој истовремено го испира надворешниот дел на надградбата и палубата на пловилото.

г. оружени системи за активна заштита наведени во ВЛ4.б., ВЛ5.в. или ВЛ11.а. и имаат:

1. „KBRN заштита“;
2. труп на пловилото и надградба, посебно проектирани за намалување на радарскиот одраз;
3. средства за намалување на термалната забележливост (на пр. систем за ладење на испусни гасови), освен средствата посебно наменети за зголемување на општата ефикасност на електраните или намалување на влијанието врз животната средина; или
4. систем наменет за намалување на магнетна забележливост на целото пловило;

б. мотори и погонски системи, посебно изработени за воена намена и нивни компоненти посебно изработени за воена намена, како што следи:

1. дизел моторите посебно наменети за подморници кои имаат:

а. излезна сила од најмалку 1,12 MW (1 500 KS); и

б. ротациона брзина од најмалку 700 врт/мин;

2. електрични мотори посебно наменети за подморници, кои:

а. имаат излезна сила поголема од 0,75 MW (1 000 KS);

б. имаат способност за брза промена на насоката со нишање наназад;

в. имаат водено ладење; и

г. да се целосно затворени;

3. немагнетни дизел мотори кои имаат:

а. излезна сила од најмалку 37,3 kW (50 KS); и

б. немагнетен удел поголем од 75 % од вкупната маса;

4. „погонски системи независни од воздух“ (AIP) посебно изработени за подморници;

Техничка напомена

„Погонски систем независен од воздух“ (AIP) овозможува на подморницата во подводното возење во текот на подолг временски период да се служи со својот погонски систем без употреба на атмосферски кислород подолго од што тоа би го овозможувале само батериите. За потребите на ВЛ9.б.4. AIP не вклучува нуклеарна енергија.

в. подводни направи за откривање, посебно наменети за воена употреба, опрема за управување со нив и нивните компоненти, посебно наменети за воена употреба;

г. противподморнички мрежи и противторпедни мрежи, посебно наменети за воена употреба;

д. не се употребува од 2003 година;

ѓ. средства за пробивање на трупот и спојницата посебно наменети за воена употреба кои овозможуваат интеракција со опремата надвор од пловилото, и нивните компоненти, посебно наменети за воена употреба;

Напомена: ВЛ9.ѓ. вклучува спојници за пловила со една водилка, со повеќе водилки, коаксијални спојници или спојници-носачи на бранови, како и средства за пробивање на трупот, при што двата остануваат водоотпорни и ги задржуваат бараните карактеристики на морските длабочини кои преминуваат 100 м; како и оптички спојници и оптички средства за пробивање на трупот посебно наменети за пренос на „ласерскиот“ зрак без оглед на длабочина. ВЛ9.ѓ. не се однесува на обична погонска оска ниту на хидродинамичко управување со пробивачите на трупот.

е. тивки лежаи, нивни компоненти и опрема која содржи такви лежаи, посебно наменети за воена употреба, кои имаат:

1. гасен или магнетен трап;

2. активно набљудување на видливоста; или

3. контрола на редуцирање на вибрациите.

ВЛ10 „Воздухоплови“, „возила полесни од воздухот“, беспилотни летала, авиомотори и „воздухопловна“ опрема, опрема и компоненти кои се однесуваат на тоа, посебно изработени или модифицирани за воена употреба како што следи:

Важна напомена: За опремата за наведување и навигација, да се види ВЛ11.

а. „воздухоплови“ со екипаж и „возила полесни од воздухот“ и за нив посебно изработени компоненти;

б. не се употребува од 2011 година;

в. воздухоплови без екипаж и придружна опрема како и посебно изработени компоненти за нив, како што следи:

1. „беспилотни летала“, летала со далечинско пилотирање (RPV), автономни летала кои можат да се програмираат и, „возила полесни од воздухот“ без екипаж;

2. лансери, опрема за поправка и опрема за земска поддршка;

3. опрема за командување или надзор;

г. погонски авиомотори и за нив посебно изработени компоненти;

д. воздухопловна опрема за надополнување на гориво во летот, и за нејзе посебно изработени компоненти, посебно изработена или модифицирана за:

1. „воздухоплов“ наведен во ВЛ10.а.; или

2. воздухоплов без екипаж наведен во ВЛ10.в.;

ѓ. „земска опрема“ посебно изработена за воздухоплови наведени во ВЛ10.а. или авиомотори наведени во ВЛ10.г.;

Техничка напомена

„Земска опрема“ вклучува опрема за полнење со гориво под притисок и опрема посебно изработена за работа во ограничен простор.

а. опрема за преживување на екипажот, безбедносна опрема за екипажот и други уреди за излез во нужда, кои не се наведени во ВЛ10.а., изработени за „воздухоплов“ наведен во ВЛ10.а.;

Напомена: ВЛ10.е. не ги контролира кацигите за екипажот кои не вклучуваат или немаат носачи или додавки за ставање на опремата наведена во Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ.

Важна напомена: За кациги да се види и ВЛ13.в.

ж. падобрани, параглајдери и придружна опрема како и посебно изработени компоненти за нив, како што следи:

1. падобрани кои не се наведени на друго место во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ;

2. параглајдери;

3. опрема посебно наменета за падобранци на големи височини (на пр. одела, специјални кациги, системи за дишење, опрема за навигација);

4. опрема за контролирано отворање или системи за автоматско пилотирање наменети за исфрлување на товар со падобрани.

Напомена 1: ВЛ10.б. не се однесува на „воздухоплови“, „возила полесни од воздух“ или варијанти на „воздухоплови“ посебно наменети за воена употреба и:

а. кои не се борбени воздухоплови;

б. кои не се конфигурирани за воена употреба ниту опремени со прибор или додатоци кои се посебно изработени или модифицирани за воена употреба; и

в. кое е тело надлежно за цивилно воздухопловство во држава членка на ЕУ или држава која учествува во Васенарската спогодба ја сертифицикувало за цивилна употреба.

Напомена 2.: ВЛ10.г. не се однесува на:

а. авиомотори изработени или модифицирани за воена употреба кои имаат одобрение од цивилните воздухопловни власти во држава членка на ЕУ или држава која учествува во Васенарската спогодба за употреба на „цивилниот воздухоплов“, или за нив посебно наменети компоненти;

б. клипни мотори или за нив посебно наменети компоненти освен оние посебно наменети за „беспилотни летала“.

Напомена 3: ВЛ10.а. и ВЛ10.г. за посебно наменети компоненти и придружна опрема за невоени „воздухоплови“ или авиомотори модифицирани за воена употреба се однесува само на оние воени компоненти и придружна воена опрема која е потребно да се модифицира за воена употреба.

Напомена 4: За потребите на ВЛ10.а. воената опрема вклучува: борба, воено извидување, напад, воена обука, логистичка поддршка и транспортни и падобрански единици или воена опрема.

Напомена 5: ВЛ10.а. не се однесува на „воздухоплов“ кој:

а. е произведен пред 1946 година;

б. не вклучува предмети наведени во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ, освен ако тие предмети се потребни за задоволување на безбедносните и пловидбените стандарди на државите членки на ЕУ или државите кои учествуваат во Васенарската спогодба; и

в. не вклучуваат оружје наведено во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ, освен ако тоа оружје е неупотребливо или неговата функција не може повеќе да се врати.

ВЛ11 Електронска опрема, „вселенско пловило“ и компоненти, кои не се наведени во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ, како што следи:

а. електронска опрема посебно изработена за воена употреба и за нејзе изработени компоненти;

Напомена: ВЛ11.а. вклучува:

а. електронска опрема за противмерки и против-противмерки (на пр. наменета за уфрлање на надворешни или погрешни сигнали врз радар или приемници за радио комуникација или поинакво попречување на приемот, работата или ефикасноста на противничките електронски приемници вклучувајќи ја и нивната опрема за противмерки), вклучувајќи и опрема за попречување и противпопречување;

б. фреквенциски агилни цевки;

в. електронски системи или опрема наменета за набљудување и контрола на електромагнетниот спектар за воено-разузнавачки или безбедносни цели или за мерките против такво набљудување и контролирање;

г. подводни противмерки вклучувајќи акустично и магнетно попречување и залажување, опрема наменета за уфрлување на надворешен или лажен сигнал врз сонарни приемници;

д. опрема за обработка на безбедносните податоци, опрема за безбедност на податоците и опрема за пренос и безбедност на линиите за врска со употреба на процесот на шифрирање;

ѓ. опрема за идентификација, потврдување на идентитетот и внесување на шифри како и опрема за изработка и дистрибуција на шифрите и за управување со нив;

е. опрема за наведување и навигација;

ж. дигитална радио опрема за пренос на информации;

з. дигитални демодулатори посебно изработени за надзор на сигнали;

и. „автоматизирани системи за командување и управување“.

Важна напомена: За „софтверот“ поврзан со воен „софтверски дефиниран радиоуред“ (SDR) да се види ВЛ21.

б. опрема за попречување на глобални навигациски сателитски систем (GNSS) и за нејзе посебно изработени компоненти;

в. „вселенско пловило“ посебно изработено или модифицирано за воена употреба и компоненти за „вселенско пловило“ посебно изработени за воена употреба.

ВЛ12 Системи на оружје со голема кинетичка енергија и придружна опрема, како што следи, како и за нив посебно наменети компоненти:

а. оружени системи кои користат кинетичка енергија посебно наменети за уништување на целта или за извршување на прекин на задача кон целта;

б. посебно изработени средства за тестирање и евалуација и експериментални модели, вклучувајќи дијагностички инструменти и цели, за динамичко тестирање на кинетичките проектили и системи.

Важна напомена: За системите на оружје кои користат подкалибарска муниција или само хемиски погон и соодветна муниција да се види ВЛ1 до ВЛ4.

Напомена 1: ВЛ12 вклучува следно, ако е посебно наменето за оружените системи кои користат кинетичка енергија:

а. системи на лансирни погони способни за забрзување на масата поголема од 0,1 g до брзините поголеми од 1,6 km/s, во форма на поединечна или брза стрелба;

б. создавање на примарна сила, електричен оклоп, складирање на енергија, управување со топлина, ладење, опрема за вклучување или ракување со гориво; и електрични врски помеѓу доводот на струја, топовската и друга функција на електричното движење на куполата;

в. определување на положбата, следење на системите за управување со оган или системите за проверка на штета;

г. пребарувачи на наведувањето, наведување или дивертни погонски системи за проектили (латерално забрзување).

Напомена 2: По ВЛ12 се контролираат системите на оружје кои користат било која од подолу наведените погонски методи:

а. електромагнетна;

б. електротермална;

в. плазма;

г. лесен гас; или

д. хемиска (кога се користи во комбинација со било што претходно наведено).

ВЛ13 Оклопна или заштитна опрема и конструкции и компоненти, како што следи:

а. оклопни плочи кои:

1. се произведени во согласност со воените стандарди или спецификации; или

2. се поволни за воена употреба;

Важна напомена: За плочите за заштитните елеци да се види ВЛ13.г.2.

б. конструкции од метални или неметални материјали или нивна комбинација посебно наменети за давање на балистичка заштита на воените системи, и за тоа посебно изработени

компоненти;

в. кациги произведени во согласност со воените стандарди или спецификации, или соодветните национални стандарди, и за тоа посебно наменети компоненти (на пр. калота кациги, внатрешна опрема и ублажувачи на ударот);

г. заштитни елеци или заштитна облека и нивни компоненти, како што следи:

1. мекани заштитни елеци или заштитна облека произведена во согласност со воените стандарди или спецификации, или во согласност со еквивалентните норми, и за тоа посебно наменети компоненти;

Напомена: За потребите на ВЛ13.г.1. воените стандарди или спецификациите ги вклучуваат барем спецификациите за заштита од кршени парчиња.

2. тврди плочи за заштитни елеци кои овозможуваат балистичка заштита со ниво III или поголемо (NIJ 0101.06 од јули 2008 година) или во согласност со еквивалентните национални норми.

Напомена1: ВЛ13.б. вклучува материјали кои се посебно наменети за изработка на експлозивно-рактивен оклоп или за изградба на воени склоништа.

Напомена 2: ВЛ13.в. не се однесува на конвенционални челични кациги без оглед на тоа дали се модифицирани или изработени за прифаќање или опремување со било кој вид дополнителни напави.

Напомена 3: ВЛ13.в. и г. не се однесуваат на кациги, заштитни елеци или заштитна облека кога корисникот ги носи со себе за своја лична заштита.

Напомена 4: Од кацигите посебно изработени за лица кои се занимаваат со деактивирање на експлозивни напави ВЛ13 ги контролира само оние кои се посебно дизајнирани за воена употреба.

Важна напомена 1: Да се види и 1A005 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

Важна напомена 2: За „влакнести или филаментни материјали“ кои се користат во производство на заштита за тело и кациги, да се види 1C010 на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

ВЛ14 „Специјализирана опрема за воена обука“ или симулирани воени сценарија, симулатори посебно наменети за обука со употреба на било кој вид огнено оружје или вооружување кое ги контролира ВЛ1 или ВЛ2 и за тоа посебно наменети компоненти и прибор.

Техничка напомена

Терминот „специјализирана опрема за воена обука“ вклучува воени видови на тренажери на нападот, тренажери на летот, тренажери на радарските цели, генератори на радарските цели, напави за обука на оружјето, тренажери за антиподморничко војување, симулатори за летање (вклучувајќи центрифуги за обука на пилоти/астронаути), тренажери на радар, тренажери на инструментите за летање, навигациски тренажери,

тренажери за лансирање на проектили, опрема за целите, автоматски „воздухоплови“, тренажери на вооружувањето, тренажери на беспилотни „воздухоплови“, подвижни тренажери и опрема за обука за копнени воени операции.

Напомена 1: ВЛ14 вклучува генератори на слика и интерактивни системи за животна средина за симулатори ако се посебно изработени или модифицирани за воена употреба.

Напомена 2: ВЛ14 не се однесува на опремата посебно наменета за обука за употреба на ловечко или спортско оружје.

ВЛ15 Опрема за прикажување на слика или за противмерки, како што следи, посебно наменета за воена употреба и за тоа посебно наменети компоненти и прибор:

- a. опрема за снимање и обработка на слика;
- б. камери, опрема за фотографирање и обработка на филм;
- в. опрема со засилувач на слика;
- г. опрема за прикажување на инфрацрвена или термичка слика;
- д. радарскосензорска опрема за прикажување на слика;
- ѓ. опрема за противмерки или против-противмерки, наменета за опремата наведена во ВЛ15.а. до ВЛ15.д.

Напомена: ВЛ15.ѓ. вклучува опрема наменета за попречување на работата или ефикасноста на воените системи за прикажување на слика или минимизирање на тие нивни способности.

Напомена 1: Во ВЛ15 терминот посебно наменети компоненти го вклучува подолу наведеното ако тоа е посебно наменето за воена употреба:

- a. цевки за претворање на инфрацрвената слика;
- б. цевки за засилување на сликата (освен првата генерација);
- в. микроканални плочи;
- г. цевки за телевизиска камера со ниско ниво на светлина;
- д. детекторски поставки (вклучувајќи електронска меѓуповрзаност или системи за прочитување);
- ѓ. пироелектрични цевки на телевизиските камери;
- е. разладни системи за системите за прикажување на слика;
- ж. електрично покренувани окинувачи на фотохромниот или електро-оптичкиот тип кои

имаат должина на експозиција помала од 100 μ s освен во случаи на окинувачи кои се нужен дел на камери со висока брзина;

з. свртувачи на слика со оптички влакна;

с. споеви на полуводилките на фотокатоде.

Напомена 2: ВЛ15 не се однесува на „цевните засилувачи на светлина од првата генерација“.

Важна напомена: За класификација на нишаните за оружјето чиј составен дел е „цевниот засилувач на светлина од првата генерација“ да се види ВЛ1, ВЛ2 и ВЛ5.а.

Важна напомена: Да се види и 6A002.a.2. и 6A002.b. на Листата на стоки на ЕУ со двојна намена.

ВЛ16 Отковци, одлеаноци и други недовршени производи посебно наменети за ставките наведени во ВЛ1 до ВЛ4, ВЛ6, ВЛ9, ВЛ10, ВЛ12 или ВЛ19.

Напомена: ВЛ16 се однесува на недовршените производи кога можат да се идентификуваат според составот на материјалот, геометријата или функцијата.

ВЛ17 Разновидна опрема, материјали и „книшки“, како што следи, и за нив посебно наменети компоненти:

а. целосен прибор за нуркање и подводно пливање како што следи:

1. прибор за затворен или полузатворен круг (повторно дишење) посебно наменет за воена употреба (т.е. посебно конструиран да не биде магнетски);

2. посебно изработени компоненти за употреба при преработка на прибор а отворен круг за воена употреба;

3. предмети наменети исклучиво за воена употреба со целосен прибор за нуркање и подводно пливање;

б. градежна опрема посебно наменета за воена употреба;

в. додатоци, премази и обработки за намалување на виткањето, посебно наменети за воена употреба;

г. теренска инженерска опрема посебно наменета за користење во борбеното подрачје;

д. „роботи“, контролори на „роботи“, „завршни елементи“ кои:

1. се посебно наменети за воена употреба;

2. вклучуваат средства за заштита на хидрауличните линии од пукања предизвикани од балистичките фрагменти (на пр. вклучуваат самолепливи линии) и користат хидраулични

течности на точка на вриење поголема од 839 K (566 °C); или

3. се посебно наменети или вреднувани за работа во окружување на електромагнетниот импулс;

Техничка напомена

Електромагнетниот импулс не се однесува на взаемно ненамерно влијание предизвикано со електромагнетна радијација на блиската опрема (на пр. машини, направи или електронски уреди) или поради удар на гром.

ѓ. „книшки“ (параметарски технички бази на податоци) посебно наменети за воена употреба со опрема која подлежи на контрола според Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ;

е. нуклеарна опрема или погонска опрема, вклучувајќи „нуклеарни реактори“ посебно наменети за воена употреба и компоненти за тоа, посебно изработени или „модифицирани“ за воена употреба;

ж. опрема и материјал, пресвлучен или третиран за намалување на можности за откривање на положбата, посебно наменет за воена употреба, освен оние кои подлежат на контрола според други ставки од Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ;

з. симулатори посебно изработени за воени „нуклеарни реактори“;

с. подвижни работилници посебно изработени или „модифицирани“ за сервисирање на воена опрема;

и. теренски генератори посебно изработени или „модифицирани“ за воена употреба;

1. резервоари, посебно изработени или „модифицирани“ за воена употреба;

к. траекти, освен оние кои се контролираат според другите ставки од Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ, мостови и понтони, посебно наменети за воена употреба;

л. тестирачки модели посебно наменети за „развој“ на средствата кои подлежат на контрола според ВЛ4, ВЛ6, ВЛ9 или ВЛ10;

м. опрема за заштита од ласери (на пр. за заштита на очите или сензорите) посебно наменета за воена употреба;

н. „горивни клетки“ освен оние кои се контролираат според другите ставки од Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ, посебно изработени или „модифицирани“ за воена употреба.

Технички напомени

1. За потребите на ВЛ17, терминот „книшка“ (параметарска техничка база на податоци) значи собир на технички информации од воена природа, врз чие повикување може да се подобри изведба на воената опрема или на системот.

2. За потребите на ВЛ17 „модифициран“ значи секоја структурална, електрична,

механичка или друга промена која на невоеното средство му дава воени карактеристики еквивалентни на другото средство кое е посебно изработено за воена употреба.

ВЛ18 Опрема за изработка на производи и компоненти, како што следи:

а. посебно изработена или модифицирана „производна“ опрема за „изработка“ на производи наведени во Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ, како и компоненти за посебно наменети за тоа;

б. средства посебно наменети за тестирање на животната средина како и опрема посебно наменета за тоа, за давање на потврда, означување или тестирање на производи наведени во Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ.

Техничка напомена

За потребите на ВЛ18, терминот „изработка“ вклучува креирање, испитување, производство, тестирање и проверка.

Напомена: ВЛ18.а. и ВЛ18.б. вклучуваат следна опрема:

а. опрема за континуирана нитрација;

б. прибор за центрифугално тестирање или опрема:

1. која ја стартува мотор или мотори со вкупно вреднувана коњска сила поголема од 298 kW (400 KS);

2. која има носивост на корисен товар од најмалку 113 kg; или

3. која има можност за центрифугално забрзување од најмалку 8 g кај носивост од најмалку 91 kg;

в. преси за дехидрација;

г. екструдери посебно изработени или модифицирани за извлекување на воен експлозив;

д. секачи за димензионирање на извлечени експлозивни полнења;

ѓ. барабани за мешање на материјали со пречник од најмалку 1,85 m и капацитет на производство преку 227 kg;

е. континуирани миксери за цврсти барутни полнења (континуални мешачи за барути);

ж. флуидни млинови за мелење и уситнување на состојките на воени експлозиви;

з. опрема за постигнување на сферичност и униформност на големината на честичките во метални правови наведени во ВЛ8.в.8.;

с. претвораџи на конвекџиска струја за преработка на материјали наведени во ВЛ8.в.3.

ВЛ19 Системи за вооружување со насочена енергија (DEW), со нив поврзана опрема или опрема за противмерки и експериментални модели, како што следи, и за нив посебно изработени компоненти:

а. „ласерски“ системи посебно наменети за уништување или извршување на прекин на задача кон целта;

б. системи на воздух на честички кои можат да уништат или да извршат прекин на задачата кон целта;

в. радиофреквенџиски системи (RF) со висока сила кои можат да уништат или да извршат прекин на задачата кон целта;

г. опрема посебно наменета за наоѓање и идентификаџија или одбрана од системите наведени во ВЛ19.а. до ВЛ19.в.;

д. физички експериментални модели за системите и опрема и компоненти наведени во ВЛ19;

џ. „ласерски“ системи посебно наменети за предизвикување на постојано слепило ако видот не е заштитен, т.е. ако лицето не носи заштитни очила или ако носи средства за корекџија на видот.

Напомена 1: Системите на вооружување со насочена енергија наведени во ВЛ 19 вклучуваат системи чии можности произлегуваат од контролирана примена на:

а. „ласери“ со доволна сила да извршат уништување на начинот сличен на конвенџионална муниција;

б. акџелератори на честички кои исфрлаат набиен или неутрален зрак на честички со деструкџивна моќ;

џв. преносници на радиофреквенџиски зраци со високоимпулсна сила или високопросечна сила кои произведуваат доволно силни полиња да ја оневозможат електрониката на оддалечена мета.

Напомена 2: ВЛ19 го вклучува следното ако е посебно наменето за системите на оружје со насочена енергија:

а. создавање на примарна сила, складирање на енергија, вклучување, опрема за кондиционирање на силата или ракување со гориво;

б. системи за зафаќање или следење на целта;

в. системи кои можат да го проценат уништувањето на целта, уништување или напуштање на задачата;

г. опрема за ракување, пропагација или насочување на снопот;

д. опрема со можност за брзо свртување на зракот, за брзи повеќекратни операции кон целта;

ѓ. прилагодлива оптика и фазни спрегачи;

е. вбризувачи на енергија за негативни хидрогенски јонски зраци;

ж. компоненти на забрзување „квалификувани за вселената“;

з. опрема за канализирање на негативен јонски зрак;

с. опрема за контролирање и свртување на високоенергетскиот јонски зрак;

и. тенки ливчиња од кованица „квалификувана за вселената“ за неутрализирање на негативниот хидрогенски изотопен зрак.

ВЛ20 Криогенска и „суперспроводлива“ опрема, како што следува, како и компоненти и прибор посебно наменет за нејзе:

а. опрема посебно изработена или составена за инсталирање во возила за воена копнена, морска, воздушна или вселенска примена, со можност за работа во движење и производство или одржување на температура под 103 K (–170 °C);

Напомена: ВЛ20.а. вклучува мобилни системи кои содржат или користат прибор или компоненти изработени од неметални или неелектрични водливи материјали како што се пластика или материјали импрегнирани со епокси смола.

б. „Суперспроводлива“ електрична опрема (ротирачки машини и трансформатори) посебно изработена или составена за инсталирање во возило за воени копнени, морски, воздушни или вселенски потреби, со можност за работа во движење.

Напомена: ВЛ20.б. не се однесува на хибридни хомополарни генератори на директна струја кои имаат нормална метална арматура еден пол која ротира во магнетно поле произведено од суперспроводливи спирали, со услов тие спирали да се единствена суперспроводлива компонента во генераторот.

ВЛ21 „Софтвер“, како што следи:

а. „софтвер“ посебно изработен или модифициран за развој, производство или употреба на опрема или материјали наведени во Заедничката листа на стоки за воена намена на ЕУ;

б. посебен „софтвер“, освен оној наведен во ВЛ21.а., како што следи:

1. „софтвер“ посебно наменет за воена употреба и посебно наменет за моделирање, симулација или проценка на воени системи на вооружување;

2. „софтвер“ посебно наменет за воена употреба и посебно наменет за моделирање или симулирање на сценарија за воени операции;

3. „софтвер“ за определување на ефикасноста на оружјето за конвенционално, нуклеарно, хемиско или биолошко војување;

4. „софтвер“ посебно наменет за воена употреба и посебно наменет за командни, комуникациски, надзорни и разузнавачки (С 3 I) или за командни, комуникациски, надзорни, компјутерски и разузнавачки апликации (С 4 I);

в. „софтвер“ кој не се контролира според ВЛ21.а., или б., посебно изработен или модифициран за оспособување на опремата која не се контролира според Заедничката листа на стоки за воена намена за извршување на воени функции на опремата која се контролира според Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ.

ВЛ22 „Технологија“, како што следи:

а. „технологија“, освен онаа специфицирана во ВЛ22.б., која е „потребна“ за „развој“, „производство“ или „употреба“ на ставките наведени во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ;

б. „технологија“ како што следи:

1. „Технологија“ „потребна“ за проектирање, вклучувајќи и склопови на компоненти, и употреба, одржување и поправка на комплетните производни постројки за ставки наведени во Заедничката листа на стоки за воени намени на Европската унија, дури и ако компонентите на производната постројка не се наведени;

2. „технологија“ „потребна“ за „развој“, „производство“ на лесно оружје дури и кога се користи за производство на репродукции на антиквитетно лесно оружје;

3. „технологија“ „потребна“ за „развој“, „производство“ или „употреба“ на токсиколошки агенси и придружна опрема или компоненти контролирани во ВЛ7.а. до ВЛ7.е.;

4. „технологија“ „потребна“ за „развој“, „производство“ или „употреба“ на „биополимери“ или култури на специфични клетки контролирани во ВЛ7.ж.;

5. „технологија“ „потребна“ исклучиво за инкорпорирање на „биокатализатори“, контролирани во ВЛ7.з.1. во воени носечки супстанции или воени материјали.

Напомена 1: „Технологија“ „потребна“ за „развој“, „производство“ и „употреба“ на ставки контролирани во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ останува под надзор дури и ако се применува за неконтролирани ставки во Заедничката листа на стоки за воени намени на ЕУ.

Напомена 2: ВЛ22 не се однесува на:

а. „технологија“ која е минимално потребна за вградување, употреба, одржување (проверка) и поправка на оние ставки кои не се контролирани или чиј извоз е одобрен;

б. „технологија“ која е „во јавен домен“, „со темелни научни истражувања“ или минимални информации нужни за примена на патенти;

в. „технологија“ за магнетна индукција, заради континуиран погон на цивилни транспортни

уреди.

ДЕФИНИЦИИ НА ПОИМИ НАВЕДЕНИ ВО ЛИСТАТА

Следат дефиниции на поимите наведени во оваа Листа, по азбучен ред.

Напомена 1: Дефинициите се применуваат во целата Листа. Референците се советодавни, и немаат ефект врз општата примена на дефинираните поими во целосната листа.

Напомена 2: Зборови и поими кои ги содржи оваа листа на дефиниции добиваат дефинирано значење само таму каде се наоѓаат во „знаците на наводниците“. Дефинициите на поимите помеѓу „полунаводниците“ се наведени во техничката напомена за релевантниот поим. На и поимите имаат свое вообичаено (речничко) значење.

ВЛ7 „Прилагодено за употреба во војна“

Секоја модификација или селекција (како што е промена на чистотијата, трајноста, вируленцијата, дисеминациските карактеристики или отпорноста на UV зрачење) е направена со цел ефикасност во онеспособување на луѓето или животните, за уништување на опремата, посевите или животната средина.

ВЛ8 „Адитиви“

Супстанци кои се користат во експлозивите за подобрување на нивните својства.

ВЛ8, 10, 14 „Воздухоплов“

Сообраќајно средство/возило со фиксни крила, ротирачки крила (хеликоптери), подвижен ротор или подвижно крило кое се движи низ воздух.

ВЛ11 „Автоматизирани системи за командување и управување“

Електронски системи со помош на кои се внесуваат, обработуваат и пренесуваат информации битни за ефикасно делување на група, поголема формација, тактичка формација, единица, брод, подредена единица или расположливи оружени системи. Тоа се постигнува со употреба на компјутерска и друга специјализирана опрема наменета за поддршка на функциите на воено командување или управување со организација. Главните функции на автоматизираните системи за командување и управување се: ефикасно автоматизирано прибирање, чување и обработка на податоците; приказ на ситуацијата и околностите кои влијаат врз подготовка и изведување на борбени операции; оперативни и тактички пресметки за распоредување на ресурсите помеѓу борбените групи или елементите на борбениот поредок или борбениот распоред во согласност со мисијата или состојбата на операцијата; подготовка на податоците за оценка на ситуацијата и донесување на одлуки во било кој момент во текот на операцијата или борбата; компјутерски симулации на операциите.

ВЛ22 „Темелни научни истражувања“

Експериментални или теоретски истражувања кои главно се вршат за стекнување на нови

знаења за фундаменталните начела за појавите или воочените факти, кои не се директно насочено кон некоја специфична цел или практична примена.

ВЛ7, 22 „Биокатализатори“

Ензими за специфични хемиски или биохемиски реакции или останати биолошки материи кои се спојуваат со агенсите за хемиско војување и го забрзуваат нивното распаѓање.

Техничка напомена

„Ензими“ означуваат „биокатализатори“ за специфични хемиски или биохемиски реакции.

ВЛ7, 22 „Биополимери“

Биолошки макромолекули како што следи:

- а. ензими за специфични хемиски или биохемиски реакции;
- б. антитела, моноклонални, поликлонални или антиидиотипски;
- в. специјално изработени или специјално процесирани рецептори.

Технички напомени

1. *„Антиидиотипски антитела“ значи антитела кои се врзуваат за специфични антигенски врзни места на другите антитела.*
2. *„Моноклонални антитела“ значи протеини кои се врзуваат на едно антигенско место, а ги произведува една култура (група) на клетки.*
3. *„Поликлонални антитела“ значи мешавина на протеини кои се врзуваат на специфичните антигени, а кои ги произведува повеќе од една култура (група) на клетки.*
4. *„Рецептори“ значи биолошки макромолекуларни структури кои се способни да врзат лиганди, а нивното врзување влијае врз физиолошките функции.*

ВЛ4, 10 „Цивилни воздухоплови“

„Воздухоплови“, наведени според ознака на листата на објавените сертификати за пловидбеност кои ги издаваат цивилните тела, кои летаат на комерцијални домашни или меѓународни рути или се наменети за легитимна цивилна, приватни или деловна употреба.

ВЛ21, 22 „Развивање“

Се однесува на сите фази кои претходат на сервиско производство, како што се: проектирање, истражување за потребите на проектирањето, анализа и концепти, склопување и испитување на производи, производни пилот-шеми, конструкциски податоци, постапка за трансформација на прототипот во производ, определување на конфигурација, интеграција, нацрти.

ВЛ17 „Завршни елементи“

Фаќачи, активни алати или сите алати кои се прицврстуваат на прирабница на крајот од манипулациската рака на „роботот“.

Техничка напомена

„Активни алатни единици“ се уреди за примена на дополнителна сила, на обработувачка или сензорска енергија на обработуваниот дел.

ВЛ 8 „Енергетски материјали“

Материи или смеси кои со хемиска реакција ослободуваат енергија потребна за потребната намена.

„Експлозиви“, „пиротехника“ и „погонски горива“ се поткласи на енергетски материјали.

ВЛ8, 18 „Експлозиви“

Цврсти материи, течности и гасни материи или смеси од кои се бара детонирање, при нивна употреба како примарни, стартни или главни полнења во боевите глави, разурнувачки полнења и други примени.

ВЛ7 „Експресиони вектори“

Носители (на пр. плазмиди или вируси) користени за уфрлување на генетскиот материјал во клетка на домаќинот.

ВЛ13 „Влакнести или филаментни материјали“

Вклучуваат:

а. континуирани филаменти;

б. континуирано предиво;

в. врвци, текстил, ленти, простирки;

г. сечени влакна, сортирани влакна и прекривачи од кохерентни влакна;

д. стебла, монокристални или поликристални, со било која должина;

ѓ. пулпа од ароматски полиамиди.

ВЛ15 „Цевни засилувачи на светлина од првата генерација“

Електростатички фокусирани цевки, кои користат влезни и излезни оптички влакна или стаклена челна плоча, мултиалкални фотокатоде (S-20 или S-25), но не користат микроанални засилувачи.

ВЛ 17 „Горивна клетка“

Електрохемиски уред кој, со употреба на гориво од надворешен извор, директно ја претвора хемиската енергија во истонасочна електрична струја.

ВЛ22 „Во јавен домен“

Тоа значи „технологија“ или „софтвер“ кои се достапни за јавна употреба без ограничување за нивна понатамошна дистрибуција.

Напомена: Ограничувања во врска со авторските права не ја исклучуваат „технологијата“ или „софтверот“ од нивната употреба „во јавен домен“.

ВЛ9, 19 „Ласер“

Склоп на компоненти кои произведуваат просторно и временски кохерентна светлина засилена со стимулирана емисија на зрачењето.

ВЛ10 „Возила полесни од воздухот“

Балони и воздушни бродови кои погонот го остваруваат со употреба на топол воздух или гасови полесни од воздухот како што се хелиум или водород.

ВЛ17 „Нуклеарни реактори“

Вклучуваат делови и компоненти кои се наоѓаат директно во реакторскиот сад или на него се приклучуваат директно, опремата која го контролира нивото на силата во јадрото и компонентите кои нормално содржат или го надзираат примарното разладно средство на реакторското јадро или со него доаѓаат во директен контакт.

ВЛ8 „Прекурзори“

Специјални хемикалии кои се користат во производство на експлозиви.

ВЛ18, 21, 22 „Производство“

Значи сите фази на производство како што се: инженеринг на производот, изработка, интеграција, склопување, инспекција, испитување и контрола на квалитетот.

ВЛ8 „Погонски горива“

Материи или смеси кои со хемиска реакција произведуваат големи количини на жешки гасови со контролирана брзина заради добивање на механичка работа.

ВЛ4, 8 „Пиротехника“

Смеси од цврсти или течни горива или оксидатори кои, кога ќе се запалат, проаѓаат низ енергична хемиска реакција со контролирана брзина заради добивање на определена

временска задршка (во делувањето), со определена количина на топлина, бучава, чад, видлива светлина или инфрацрвено зрачење. Пирофорни материи се подгрупа на пиротехнички материи кои не содржат оксидатори, но спонтано се палат во допир со воздух.

ВЛ22 „Потребна“

Применето врз „технологија“ се однесува само на оној дел на „технологија“ кој посебно е одговорен за остварување или надминување на контролираното ниво на перформанси, карактеристики или функции. Таквата „потребна“ „технологија“ може да се дели помеѓу повеќе производи.

ВЛ7 „Агенси за сузбивање на немири“

Материи кои во очекувани услови на употреба за цел сузбивање на немири, со голема брзина во човекот произведуваат иритација на сетилата или онеспособувачки физички ефекти кои исчезнуваат по кратко време по престанокот на изложеноста. (Солзавци спаѓаат под „агенси за сузбивање на немири“.)

ВЛ17 „Робот“

Манипулациски механизам, кој може да делува на континуирана патека или од точка до точка, може да користи сензори и кој:

а. е мултифункционален;

б. е способен со разни движења во тродимензионалниот простор да позиционира или ориентира материјал, делови, алати или специјални уреди;

в. содржи, во затворена или отворена клучка, најмалку три серво-уреди, кои можат да вклучуваат и чекорни мотори; и

г. поседува можност да го „програмира корисникот“ со примена на методата на учење/повторување или со употреба на електронски компјутер, кој може да биде програмабилен логички контролор, на пр. без механичка интервенција.

Напомена: Горната дефиниција не ги вклучува следните уреди:

1. Механизми за манипулација со кои може да се управува рачни или далечински;

2. механизми за манипулација со фиксни низови кои се автоматизирани подвижни уреди, кои работат според механички утврдените програмирани движења. Програмата е механички ограничена со помош на фиксни граници како што се клинови или заби. Низата на движења и изборот на патеката или аглите не може да варира и не е променлив по механички, електронски или електричен пат;

3. механизми за манипулација во низа механички управувани кои се автоматизирани подвижни уреди, кои работат според механички утврдени програмирани движења. Програмата е механички ограничена со помош на фиксни, но прилагодливи граници, како што се клинови и заби. Низата на движења и изборот на патеката или аглите е променлив во рамките на фиксно програмираниот примерок. Варијации или модификации на програмираниот примерок (на пр. промена на клиновите или замена на забите) во една

и повеќе оски на движење се постигнуваат единствено со механичко делување;

4. механизми за манипулација во низа кои не се управувани со серво-уреди кои се автоматизирани подвижни уреди, кои работат според механички утврдени програмирани движења. Програмата може да биде варијабилна, но низата се одвива само врз основа на бинарниот сигнал од механички фиксираниот електричен бинарен уред или подвижни граници;

5. дигалки за сложување во исправени редови дефинирани како Картезијански систем за координатна манипулација изработен како составен дел од вертикалното складирање на садовите и наменет за пристап до содржините кои се наоѓаат во садовите за да се складираат или земаат.

ВЛ21 „Софтвер“

Група од најмалку една „програма“ или „микропрограма“ фиксирана на било кој опиплив (материјален) медиум за запишување.

ВЛ 11 „Вселенски летала“

Активни и пасивни сателити и вселенски сонди.

ВЛ19 „Квалификуван за вселената“

Наменети, произведени или потврдени врз основа на успешното тестирање за работа на височини поголеми од 100 m над површината на Земјата.

Напомена: Определување дека предметот е „квалификуван за вселената“ врз основа на тестирање не значи дека и останатите предмети од истиот производен циклус или истата серија се „квалификувани за вселената“ ако не се поединечно тестирани.

ВЛ 20 „Суперспроводлив“

Се однесува на материјали (т.е. метали, легури и споеви) кои можат да го загубат целосниот електричен отпор (т.е. кои можат да постигнат бесконечна електрична водливост и да спроведуваат мошне јаки електрични струи без Џуловото загревање).

„Критична температура“ (понекогаш се однесува на температура на преносот) на определениот „суперспроводлив“ материјал е температура при која материјалот го губи сиот отпор на текот на директната електрична струја.

Техничка напомена

„Суперспроводлива“ состојба на материјалот е индивидуално карактеризирана со „критична температура“, со критично магнетно поле кое е функција на температурата или со критична густина на струјата, која од друга страна е во функција и на магнетното поле и на температурата.

ВЛ22 „Технологија“

Специфична информација нужна а „развој“, „производство“ или „употреба“ на определен производ. Информацијата има форма на „технички податоци“ или „техничка помош“.

Технички напомени

1. „Технички податоци“ можат да видат во форма на технички цртежи, дијаграми, модели, формули, табели, инженерски конструкции или спецификации, прирачници и инструкции во пишана форма или на други медиуми или уреди како што се дискови, касети и ROM мемории.

2. „Техничка помош“ може да биде во форма на инструкции, вештини, обука, работни знаења и консултантски услуги. „Техничка помош“ може да вклучува пренос на „технички податоци“.

ВЛ 10 „Беспилотно летало“ (UAV)

Секој „воздухоплов“ способен да полета и да го одржува и управува летот со навигација без присуство на човекот во него.

ВЛ21, 22 „Употреба“

Употреба, инсталација (вклучувајќи вградување на лице место), одржување (проверка), поправка, ремонт и обновување.“